

A Kúria a dr. Kiss Elemér ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szabados Mónika jogtanácsos által képviselt alperes ellen kormánytisztviselői jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményinek alkalmazása, szabadságmegváltás megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 7.M.4002/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.632.380/2011/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.632.380/2011/3. ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

**I n d o k o l á s :**

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes jogellenes felmentéssel szüntette meg a kormánytisztviselői jogviszonyát. Kérte továbbá a kormánytisztviselői jogviszonyának helyreállítását, elmaradt illetménye megfizetését, valamint az alperes kötelezését a szabadságmegváltás összegének megfizetésére. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 7.M.4002/2010/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, egyben kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek perköltséget. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2008. május 1. napjától főreferens munkakörben határozott időtartamra köztisztviselővé nevezte ki a felperest. A 2008. december 20-án kelt kinevezés-módosításban a felperes határozott idejű közszolgálati jogviszonyát 2008. december 11. napjától „társadalmi párbeszéd koordinátor” munkakör ellátására, határozatlan időtartamúvá alakították át. A felperes közszolgálati jogviszonya 2010. július 6-ától kormánytisztviselői jogviszonyra módosult. Az alperes a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát 2010. október 1. napjával a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján felmentéssel megszüntette. A felmentés idejét két hónapban, 2010. augusztus 1-jétől 2010. október 1-jéig terjedő időszakban határozta meg és rendelkezett arról, hogy a munkavégzési kötelezettség alól a felmentési idő teljes időtartamára mentesíti a felperest az átlagkereset megfizetése mellett és a felmentési idő felére tartalékkállományba helyezi. Az elsőfokú bíróság indoklásában rögzítette, hogy a kormánytisztviselők jogállásáról szóló Ktjv. 2010. július 6-án lépett hatályba, és 1. § a) pont szerint a hatálya kiterjed a központi államigazgatási szervekre és így a Miniszterelnöki Hivatal jogutódjának minősülő kormánytisztviselőinek jogviszonyára is. A Ktjv. 8. § (1) bekezdése alapján a kormánytisztviselői jogviszonyt a munkáltató felmentéssel indokolás nélkül megszüntetheti, és a

munkáltató felmentő intézkedése mindenben megfelel ezen törvényi rendelkezésnek. A munkaügyi bíróság határozatában kifejtette, hogy a munkáltatói intézkedés nem ütközött a rendeltetésellenes joggyakorlás, illetve egyenlő bánásmód követelményébe, ugyanis a felperes ilyen körülményekre nem hivatkozott. Rögzítette, hogy nem esik a rendeltetésellenes joggyakorlás vizsgálata körébe az a felperesi előadás, hogy a munkáltatónak még a kormánytisztviselőkre vonatkozó törvény hatályba lépése előtt lehetősége lett volna a jogviszonyát közszolgálati jogviszonyként megszüntetni. A bíróság nem találta alaposnak a felperes keresetét a szabadságmegváltással kapcsolatban sem, figyelemmel arra, hogy a keresetben megjelölt szabadságot a felperes felhasználta. A prémiumévekkel kapcsolatban rögzítette, hogy a felperes esetében a programban történő részvétel kérdése nem merült fel, mert nem rendelkezett az alapvető feltételként előírt 25 éves közszolgálati jogviszonnyal.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 49.Mf.632.380/2011/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest perköltség viselésére. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette a tényállást és helytálló az abból levont jogi következtetése, érdemi döntése is. Ítéletét az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával, kellő részletességgel megindokolta. A fellebbezéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a kormánytisztviselői jogviszony indokolás nélküli megszüntetésének alapjául szolgáló jogszabályt - a 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) 8. § (1) bekezdés b) pontját - az Alkotmánybíróság 8/2011. (II.18.) AB határozatával 2011. május 31-ei hatállyal semmisítette meg, tehát a perbeli időben az jogszerűen került alkalmazásra. Tájékoztatatta a felperest, hogy a 2011. évi CLI. törvény 26. §-ában rögzített feltételek fennállása esetén alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a munkaügyi bíróság részletesen indokolta, hogy miért nem fogadta el a felperes egyenlő bánásmód elvének megsértésére történő hivatkozását. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását annyiban egészítette ki, hogy a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban kialakult következetes ítélkezési gyakorlat szerint az összehasonlítható helyzetben lévő személyek közötti egyenlő bánásmód követelményét sértő különbségtétel megállapításának elsődleges feltétele az, hogy a jogsérelmet szenvedő fél valószínűsítse, hogy a jogsértéskor rendelkezett az Esélytörvény 8. §-ban felsorolt valamely védett tulajdonsággal. A hátrányos megkülönböztetés vonatkozásában a törvény 19. § (1) és (2) bekezdései sajátos bizonyítási szabályokat tartalmaznak, amelyek értelmében elsődlegesen a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítenie, hogy hátrány érte, vagy ennek közvetlen veszélye fenyeget. Ebben az esetben a felperes ezeknek a feltételeknek nem tett eleget, így az egyenlő bánásmód megsértésére alappal nem hivatkozhat. A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte, hogy a Kúria kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál a Ktjv. 8.

§ (1) bekezdés b) pontja alkalmazásának kizárását és hozzon a keresetnek megfelelő ítéletet, másodlagos kérelemként előadta, hogy az elsőfokú ítéletre is kiterjedően a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa a bíróságot új eljárás lefolytatására. Az új eljárás keretében utasítsa a bíróságot arra, hogy tegyen eleget az Abtv. 25. §-ában foglalt kötelezettségnek és kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál az alaptörvény ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.Érvelése szerint a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontját az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II.18.) AB határozatával 2011. május 31-ei hatállyal semmisítette meg. A megsemmisítés azért történt, mert az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a rendelkezés alkotmányosértő volt. Az Alkotmánybíróság ezen határozata azonban az alkotmányosértő rendelkezést nem minősíti alkotmányosnak a keletkezésétől kezdődően 2011. május 31-éig, ezt nem is tehetné meg. Ha egy rendelkezés jogszabálysértő, az a keletkezésétől kezdődően minősül alkotmányosértőnek. Az alkotmányosértő rendelkezéssel kapcsolatos bírósági feladatokat az Abtv. 25. §-a határozza meg. Ez a rendelkezés két esetkörre tárgyal. Amennyiben valamely alkalmazandó jogszabály tekintetében a bíró alaptörvény-ellenességet észlel, a bírósági eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságnál kell kezdeményeznie a rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását. Más esetben ha olyan jogszabályt kell alkalmazni adott ügyben, amelynek alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, akkor törvényi kötelezettsége, hogy az Alkotmánybírósághoz forduljon kezdeményezve az alaptörvény-ellenes szabály alkalmazásának kizárását.

Álláspontja szerint a bíróság a törvényi kötelezettségének nem tett eleget és kétséget kizáróan alkotmányellenesnek minősített jogszabály alapján hozott ítéletet, így a támadott ítélet törvénytértő.

A felperes a felülvizsgálati kérelméhez csatolta az Alkotmánybírósághoz benyújtott alkotmányjogi panasz másolatát. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati kérelem nem érintette a szabadságmegváltás, valamint az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos rendelkezéseket, így ez nem képezte részét az eljárásnak. A perbeli időszakban hatályos 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján a kormánytisztviselői jogviszonyt a munkáltató felmentéssel indokolás nélkül megszüntetheti. Az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályi rendelkezés már a megalkotásakor alkotmányellenes volt, azonban az alkalmazhatósága szempontjából annak van jelentősége, hogy a megsemmisítésére „ex nunc” hatállyal – a határozat közzétételét követő nappal került

sor. Az Alkotmánybíróságról szóló - a perbeli időszakban hatályban volt - 1989. évi XXXII. törvény 40. §-a azt tartalmazta, hogy ha az Alkotmánybíróság a jogszabály, illetőleg az állami irányítás egyéb jogi eszközének alkotmányellenességét állapítja meg, a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét teljesen vagy részben megsemmisíti. A 42. § (1) bekezdése szerint a 40. §-ban foglalt esetben a határozat közzétételének napján vesztí hatályát a jogszabály vagy annak rendelkezése és minősül visszavontnak az államirányítás egyéb jogi eszköze vagy annak rendelkezése. Az alkalmazhatóság tekintetében a 43. § a következőképpen rendelkezett:

(1) bekezdés: Azt a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét, amelyet az Alkotmánybíróság a határozatában megsemmisít, az erről szóló határozatnak a hivatalos lapban való közzététele napjától nem lehet alkalmazni. (2) bekezdés: A jogszabálynak vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközének megsemmisítése, - a (3) bekezdésben foglalt eset kivételével - nem érinti a határozat közzététele előtt létrejött jogviszonyokat, s a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. (4) bekezdés: Az Alkotmánybíróság a 42. § (1) bekezdésében, valamint a 43. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott időponttól eltérően is meghatározhatja az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezését vagy konkrét esetben történő alkalmazhatóságát, ha ezt a jogbiztonság, vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. Mindezek alapján megállapítható, hogy a bíróságok helytállóan jártak el, amikor a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontját alkalmazva nem tekintették jogellenesnek az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát megelőzően közölt - indokolás nélküli - felmentést. A másodfokú bíróság helytállóan tájékoztatta a felperest azzal kapcsolatban, hogy a jogszabályban rögzített feltételek fennállása esetén alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz. A felülvizsgálati kérelem mellékleteként becsatolt alkotmányjogi panaszból megállapítható, hogy a felperes élt a jogszabály által biztosított lehetőségével.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes részére a felülvizsgálati eljárási költséget megfizetni. A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, így a Pp. 359/A. § alapján mentesül az illetékfizetési kötelezettség alól.

Budapest, 2013. február 20.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő